

**DAILY HASSLES AND MATERNAL ROLE ADAPTATION
IN PRIMIPAROUS ADOLESCENT MOTHERS**

PAYOM MASUSAI

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF NURSING SCIENCE
(MATERNITY AND NEWBORN NURSING)
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY**

2004

ISBN 974 – 04 – 4401 - 6

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

สิ่งรบกวนในชีวิตประจำวันกับการปรับบทบาทการเป็นมารดาในระยะหลังคลอดของมารดา
วัยรุ่นครรภ์แรก (DAILY HASSLES AND MATERNAL ROLE ADAPTATION IN
RPIMIPAROUS ADOLESCENT MOTHERS)

พยอม มะสุใส 4436986 NSMN/M

พย. ม. (การพยาบาลมารดาและทารกแรกเกิด)

คณะกรรมการคณาจารย์นิพนธ์: กอบกุล พันธุ์เจริญวรกุล, Ph.D. (Nursing), พรศรี ศรีอัญญาพร, ค.ม. ,
นิตยา สีนสุภาใส, Ph.D. (Nursing)

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย เพื่อศึกษาสิ่งรบกวนในชีวิตประจำวัน ประสบการณ์ในการเลี้ยงดู
เด็กก่อน ลักษณะของครอบครัว และรายได้ของครอบครัวกับการปรับบทบาทการเป็นมารดาในระยะหลังคลอด
ของมารดาวัยรุ่นครรภ์แรก กลุ่มตัวอย่างคือมารดาวัยรุ่นครรภ์แรก หลังคลอด 4-8 สัปดาห์ คลอดปกติ ไม่มีภาวะ
แทรกซ้อนในระยะคลอดและหลังคลอด มารดาและบุตรมีสุขภาพแข็งแรง อาศัยอยู่ในจังหวัดนครพนม จำนวน
ทั้งสิ้น 100 ราย เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ตั้งแต่เดือนกรกฎาคมถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2546 วิเคราะห์ข้อ
มูลโดยใช้สถิติพรรณนา สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน

ผลการศึกษาพบว่า มารดาวัยรุ่นครรภ์แรกส่วนใหญ่มีสิ่งรบกวนในชีวิตประจำวันอยู่ในระดับปานกลาง
โดยด้านเศรษฐกิจเป็นสิ่งรบกวนในชีวิตประจำวันมากที่สุด มีการปรับบทบาทการเป็นมารดาในระยะหลังคลอด
อยู่ในระดับค่อนข้างดี การปรับบทบาทการเป็นมารดาในระยะหลังคลอดมีความสัมพันธ์ทางลบกับสิ่งรบกวน
ในชีวิตประจำวัน และการอาศัยอยู่ในครอบครัวชาย ($r = -.286, -.215; p < .01, .05$ ตามลำดับ) และมีความ
สัมพันธ์ทางบวกกับประสบการณ์ในการเลี้ยงดูเด็กก่อน ($r = .265, p < .01$) ปัจจัยดังกล่าวสามารถร่วม
อธิบายความผันแปรของการปรับบทบาทการเป็นมารดาในระยะหลังคลอดของมารดาวัยรุ่นครรภ์แรกได้ร้อยละ
20.8 ($p < .05$)

จากผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะว่า พยาบาลควรประเมินสิ่งรบกวนในชีวิตประจำวันของมารดาวัยรุ่น
ครรภ์แรกในระยะหลังคลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งมารดาวัยรุ่นที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการเลี้ยงดูเด็กก่อนและ
อยู่ในครอบครัวชาย เพื่อให้ความรู้ คำแนะนำและช่วยเหลือในการป้องกันและลดสิ่งรบกวนในชีวิตประจำวัน
ในระยะหลังคลอด และเน้นให้มารดาวัยรุ่นครรภ์แรกได้มีประสบการณ์ในการเลี้ยงดูบุตรด้วยตนเอง เพื่อ
ส่งเสริมให้มารดามีการปรับบทบาทการเป็นมารดาในระยะหลังคลอดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

97 หน้า. ISBN 974 – 04 – 4401 - 6

DAILY HASSLES AND MATERNAL ROLE ADAPTATION IN PRIMIPAROUS ADOLESCENT MOTHERS

PAYOM MASUSAI 4436986 NSMN/M

M.N.S. (MATERNITY AND NEWBORN NURSING)

THESIS ADVISORS: KOBKUL PHANCHAROENWORAKUL, Ph.D.(Nursing),
PORNTRI SRIUSSADAPORN, M.Ed., NITTAYA SINSUKSAI, Ph.D.(Nursing)**ABSTRACT**

The purposes of this descriptive research were to describe daily hassles and maternal role adaptation and to examine factors affecting the maternal role adaptation of adolescent mothers. The participants were 100 primiparous adolescents within 4-8 weeks postpartum with normal delivery. Both the mothers and the babies were healthy and living in Nakhonphanom Province. Data was collected from July to September 2003. Statistical analysis used was descriptive statistics: Pearson's Product Moment Correlation and Stepwise Multiple Regression.

The findings demonstrated that the primiparous adolescents' daily hassles was at a moderate level; socioeconomic aspect was the highest level daily hassle. Maternal role adaptation was at a fairly good level. Maternal role adaptation was negatively related to daily hassles and extended family ($r = -.286, -.215; p < .01, .05$, respectively) and positively associated to mothers with past infant care experience ($r = .265, p < .01$). Multiple regression analysis revealed that, daily hassles, infant care experience, and type of family together accounted for 20.8 % of variance in maternal role adaptation of the primiparous adolescents ($p < .05$).

The results suggested that nurses should assess daily hassles of the primiparous adolescent, particularly the adolescent mothers who had no experience in infant care and who live with extended family members. In order to provide knowledge, instructions, and suggestions to these mothers to prevent and reduce daily hassles, nurses should encourage adolescent mothers to practice childcare activities in order to be more adaptive to a maternal role.

**KEY WORDS: MATERNAL ROLE ADAPTATION / ADOLESCENT MOTHERS
/ DAILY HASSLES**

97 PP. ISBN 974 – 04 – 4401 - 6